KÁVA TÉKA

Napút-füzetek

113.

A természet és az ember

Japán tankák fordításai német nyelvből

Müller Márta

Előszó

Az alábbi tankafordítások a következő német kiadvány alapján készültek: *Tanka. Japanische Fünfzeiler*, Reclam Verlag Stuttgart. Ausgewählt und aus dem Urtext des Manyoshu, Kokinwakashu und Shinkokinwakashu übersetzt von Jan Ulenbrook, 1996

Van köztük néhány, amely nem a szokásos tanka (5-7-5-7-7), hanem úgynevezett Sedóka (5-7-5 5-7-7).

A német tankagyűjtemény körülbelül 400 tankát tartalmaz, ez a magyar válogatás körülbelül kettőszázat.

Sok-sok nap után
Tiszta éjjel a holdfény
S a szilvavirág
Szívem tágra nyitották,
Jöjjön a társ s a remény!

Ki-no-Iratsume
Manyoshu gyűjtemény

Reggeli ködben,
mely átitatja ruhád,
mindig nedvesen,
magányosan fogsz, kedves,
átkelni a hegyeken.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Hófehér felhők
Összekapcsolódnak a
Hegyormok felett,
Magas hegy függőhídján
Még ma este átkelek.

Ki-no-Tsunayuki
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Szilvaágakra,
Sokaktól csodáltakra,
Kora hajnalban
Könnyű hó hullott, vajh' a
Szirmaik elhervadtak?

Ótomo-no-Murakami
Manyoshu gyűjtemény

Hosszú ideje
Múlt, hogy nem láttuk egymást,
Szövőszékemen
A szép fehér takarót
Halvány foltok tarkítják.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Őszi viharban
Vándorludakat hallok
A magasban fent,
Töpregve kérdem halkan,
Mi hírt hoznak vajh' nekem?

Ki-no-Tomonori
Kokinwakashu gyűjtemény

Tavaszi ködbe
Burkolózva szálltak el
A vándorludak:
S megint kiáltoznak már,
Őszi gomolygásban fent!

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Vad őszi vihar
Szűz virágomat gyötri,
Ó, jaj, kegyetlen,
Különleges kis szíve
Kiért ver oly hevesen?

Fujiwara-no-Tokihina
Kokinwakashu gyűjtemény

Felhőtakaró
Vonul a hegyek felett,
Éppolyan zártan,
Mint a szívem mélysége –
A falevél tudja ezt?

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Hajnal, zúzmara
És ráhulló hódara,
Fagyos didergés,
Az emberben az emlék
Fájdalomteli érzés.

Minamoto-no-Shigeyushi
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Hullnak a szirmok
Egyedül, magányosan,
Tavaszi ködben,
A Tatsuta hegyeken
Hangos csalogányének.

Fujiwara-no-Chikage
Kokinwakashu gyűjtemény

Tavaszi vizek
Elvonult ködök után,
Nyíló virágok,
Meglátom-e majd akkor
S ott, aki után vágyok?

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Feltekintek a
Világló holdsarlóra,
S egy pillanatra
Szemöldökvonal az, mit
Emlékezetem mutat.

Ótomo-no-Yakamochi
Manyoshu gyűjtemény

Égi vándorút
A holdbéli emberé,
Bár szemeimmel
Minden éjjel látom én,
Sohasem érem őt el.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

A lótusz szíve
Tiszta, érintetlen a
Világ mocskától:
Hajnali harmat rajta
Nem drágakő-csillogás.

Henjo szerzetes
Kokinwakashu gyűjtemény

Szívükben a csönd, s
A cseresznyevirágok
A csendes esőt
Hallgatják, egyedül csak
A csalogány a hangos.

Fujiwara-no-Toshiyuki
Kokinwakashu gyűjtemény

Holdfényben este
Hervadó szívem felszáll,
Fehérlő harmat
Telepszik a kertemre,
S a tücskök ciripelnek.

Yuhara-no-Ókimi
Manyoshu gyűjtemény

A házam előtt
Oly sok tücsök ciripel
Már a mély fűben:
Mikor jössz el, kedvesem,
Hogy nyíló virágra lelj?

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Égi folyamhoz
Felszálló ködgomolygok,
A legkedvesebb
Sok-fátyol ruhájának
A lebegő szárnyai?

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Ártéri erdő,
Patakparton vaddisznó,
Megleli-e a vadász?

Kifakult ingben,
Magasra feltűrt ujjal,
Vadat kitartóan vár.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

A tó szélén,
Ahol a kis nyárfa áll,
Jaj, a nádat le ne vágd!

Amikor nézem,
Rád s időnkre gondolok,
Mely együtt megadatott.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Ne vágjátok le,
Domboldalon, gyermekek,
Ott mind a magas füvet,

Hagyjatok kicsit,
A kedvesem ha jár itt,
Tudjon lovat etetni.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Tavaszi nap kel,
Rizsföldön áll egy ember,
Fáradt, szomorú élet.

Mint fonnyadt fűszál,
Még asszony nélkül, ott áll,
Végtelen rizsben, árván.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

A kapum előtt
Lekaszált föld mezeje
Szalonka fészke,
Ott készít nyugvóhelyet
Holdfényes téli éjjel.

Inbu Mo'in-no-Taifu
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Hullámok között
Kibukkanó kis sziget
Felhőkbe rejtve,
Ott tőled búcsút vettem,
Tovaszállt jókedvem.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Ne menj el, maradj,
Meglásd, sötét lesz az éj,
Út melletti fa,
Rátelepszik zúzmara,
Bambuszt beborító dér.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Hideg szél fúttan,
Keveredve hóval,
Meddő bánatban,
Így hull a szilvavirág
A házam előtti fán.

Ótomo-no-Iratsume
Manyoshu gyűjtemény

Ki az, ki van itt?
Jaj, ne kérdezz engem így,
Én vagyok, ki vár,
Átázva a hajnalban,
A kilencedik holdban.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Orkán! Tomboló!
Tenger mélyét felkavaró!
Adj időt nekem,
Hogy gyöngyöm megkeressem,
A karomra köthessem.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Ha nem vagy velem,
Széppé ki tehet engem?
Ládikóimban
Apró fafésűim ma
Maradnak érintetlen.

Fiatal lány a Harima házból
Manyoshu gyűjtemény

Az esti csöndet
Egy éles hang töri meg:
S a sziget után,
Hullámok, felhők között
Eltűnik a kismadár.

Fujiwara-no-Sanesada
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Az üres égből
Ereszkedik le az est,
Láthatóvá lesz
Az ősz, szárnyakra gyűlnek
Az esti harmatcseppek.

Fujiwara-no-Yoshitsune
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Fekete hajam
Mára fehérrel kevert,
Megöregedtem,
Azoktól a vágyaktól,
Melyeket nem éltem meg.

Ótomo-no-Sakanoue-no-Óiratsume
Manyoshu gyűjtemény

Lét a Világban
mivel hasonlítható?
Kora hajnalban
egy csónak kifelé tart,
s a tengeren semmi nyom.

Manzei
Manyoshu gyűjtemény

Most keseregjen?
Vagy talán most reméljen?
Mit hoz a jövő?
Ismeretleneket rejt
A mulandó embernek.

Saigyo szerzetes
Shinkokinwakashu gyűjtemény

A vihar szele
Bár süvít szeretetlen,
A vihar szele
Jött, hogy vártam a szelet,
Vádolnom így nem lehet.

Kagami-no-Ókimi
Manyoshu gyűjtemény

Lásd, kint a mezőn
sok a pipacs, vadon nőtt,
nézem, s vöröslő
virágaik hírnökök
nekem, hamar itt az ősz.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Csendes alkonyban
Halásznak itt a darvak,
De jön a dagály,
Magas lesz a hullámzás,
Keresi mind a párját.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Ó, te! Suttogom, s
Látlak-e közben vagy sem,
A Fujiyama
Hegyének forrongása
A szerelemtűz bennem.

Fujiwara-no-Tadayuki
Kokinwakashu gyűjtemény

Az ősz közeleg,
Teljes reggeli köd van,
Kertemben kényes
Bambuszlevelek lassan
Színüket váltják halkan.

Kakinomoto-no-Hitomaro
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Az ágak árnya
Is megváltozik még ma,
Úgy, ahogy lassan
A talaj buckáira
Rátelepszik a zúzmara.

Sakanoune-no-Korenori
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Ősszel az ágak
Változtatják színüket,
Úgy tűnik, mintha
A fa egy évben kétszer
Díszruhában pompázna.

Ismeretlen költő egy költőtalálkozón
Kokinwakashu gyűjtemény

Lassan jő az est,
Csupaszodnak az ágak,
Yoshino falva,
Hű társával, a heggyel,
Mély hóban süppednek el.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Találkoztunk ma,
Mintha csak álom volna:
Égi ködökből
Az éppen leeső hó,
El fog olvadni, tudom.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

A zápor után
A kert nem száradt még meg,
Lassan és lazán
Az égbolton odafent
A Hold már fényessé lett.

Minamoto-no-Yorimasa
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Fehér hullámok
Az öbölben ha nőnek,
S a tengerről fúj
Hidegen az esti szél,
Yamato emlék lett rég.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Mikor már ősz lesz,
Vadludak ha repülnek
A hegyek felett,
Ébren a lelkem vagy sem,
Rád gondolok, kedvesem.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Hol örvénylő víz,
Vad, fehér hullámokban
Zuhan lefele,
Ott a békák brekegnek
Egész nap szakadatlan.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Napfényben vezet
Utam a Város felé,
A ruhámból rongy lett rég.

Az elmélkedés
Gyöngyfüzére széthullt már,
Vágyódott otthon rám vár.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Sűrű felhőkön
Tör át a végtelenből
Jövő napsugár,
Tiszta és világos fény,
Holdfénynek hiú remény.

Tenchi Tenno
Manyoshu gyűjtemény

A tavaszi nap
Elolvasztja a havat,
ahogy a szíved,
bár nem üzentél soha,
teljesen felolvad majd.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

A távolban már
Látszik kedvesem háza
A horizonton,
Oda igyekszem gyorsan,
igyekezz, lovam, jobban!

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

A hegy csúcsáról
Cseresznyevirágokat
Figyeltem, teljes
Szívvel adták a szélnek
Beteljesült szirmaik.

Ki-no-Tsurayuki
Kokinwakashu gyűjtemény

Békák brekegnek
Yoshino folyópartján,
A vízesésnél,
Hol levendulaszirom
Soha sincs a földön ám!

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Tizedik hóban,
Szemerkélő esőben,
Juharfa lombja
Tovaszáll, átadja a
Viharnak, szélnek magát.

Ótomo-no-Ikenushi
Manyoshu gyűjtemény

Az öregember,
Ott, vajh' mi boldog lehet?
Fekete haja
Lassan egész fehér lett,
Párja hangját hallja-e?

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Az erőmnek még
több ezer évbe telik,
míg a kavicsot
sziklává felnöveli,
és belepi a moha.

Ismeretlen szerző
Kokinwakashu gyűjtemény

Tatsuta folyó
Tele sok színes lombbal,
Kamunabinál,
Minuro domboldalán,
Erős eső tombolt ma.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Bakfis ruhába
Asuka szele hiába
Fúj bármily nagyon:
Hisz a város még messze,
fúvása értelmetlen.

Shiki-no-Óji
Manyoshu gyűjtemény

Ezen a világon
Semmi sem tart örökké:
A házam előtt
Lehulltak ma majdnem mind
A cseresznyevirágok.

Kune-no-Iratsume
Manyoshu gyűjtemény

Az emberek még
Mindig arról beszélnek,
De szövöm tovább
Öreg szövőszékemen
Fehér lenből a szoknyám.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Jó lenne tudni
Sorsodról és az enyémről:
Eredeteket,
Tetteink szénakazlát,
S szépen összefűzni őket.

Nakasi hercegkisasszony
Manyoshu gyűjtemény

Erős férfiak
Bármily nagyon szeretnek,
Gyengéd asszonyok
Szerelmetes szívével
Vajh' összevethetőek?

Ótomo-no-Iratsume
Manyoshu gyűjtemény

Kertemben egyre
A nyílgyökér-levelek
Már színesednek,
Kedvesem, mondd meg nekem,
milyen is a te szíved?

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Őszi viharok
Majd' mindennap tombolnak,
Hajnali harmat
Teszi színessé bozót
Alatt lent a lóherét.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Sosem volt talán
Cseresznyefavirágzás?
Ha nem lett volna,
Akkor szívem tavasszal
Érintetlen maradna.

Arihara-no-Narihira
Kokinwakashu gyűjtemény

Zápor áztatja
A mandarinvirágot,
Szélvihar elhal,
Hegyen az öreg kakukk
Már hangosabban szólal.

Shinkokinwakashi gyűjtemény
Fujiwara-no-Toshinari

Szülőfalumban,
A Narasi domb mellett,
A kakukk szava
A megvilágosodást
Meghozta-e teneked?

Ótomo-no-Tamuna
Manyoshu gyűjtemény

A házam előtt
Sűrű, vastag hó esett,
Semmi út sincs már,
Nincs egyetlen barátom,
Ki utat törne hozzám.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Békák brekegnek
A Kamunabi partján,
Az árnyék megnő:
Sárga rekettyevirág
Vajh' elvirágzott-e már?

Atsumi herceg
Manyoshu gyűjtemény

Fehér felhőkben
Százszorosan rejtőző
S mégis oly messze,
A Legkedvesebb Helyet
Minden éjjel figyelem.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Kertemben kis tó,
Körötte lila akác
Elvirágzott már:
A hegyi kakukk vajon
Mikor szólít, jön hozzám?

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Épp szállt fel a köd,
Mikor a parlag szélén
Merengve jártam,
Csalogányok hirdették:
Jön! Itt van már! A tavasz!

Tajihi
Manyoshu gyűjtemény

Csak egyetlenegy
Cseresznyevirág zöldje
Tör ki a ködből,
Vele láthatóvá lesz
A tavaszéjek holdja.

Sugawara-no-Takasue-no-Musume
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Tenger mélyéről
Fehér hullámok jönnek,
Távoli hegyek,
Ha rajtatok átkelek,
A kedves földjén leszek.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

A hegyek szélén
Tavaszéj a templomban,
Védve aludtam,
Álmaimban virágok
Hullajtották szirmaik.

Ki-no-Tsunayuki
Kokinwakashu gyűjtemény

Virágzást jöttem
Keresni, sötétedik:
Már a fák között
A hegygerinc tetején
Megjelent a telihold.

Fujiwara-no-Matsatsune
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Kertemben egykor
A virágzás idején
Gyakran járt barát:
Ha a szirmok leesnek,
Hiányozni fog nekem.

Óshilochi-no-Mitsune
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Tavaszi zápor,
Ne ess olyan hevesen!
Cseresznyevirág
Még nem látott szirmai
Nem akarnak hullani.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Tavasz növesztett,
Nyár adott zöldet és mély
Vörös színeket,
Hegyek őszi viharban
Brokátpalástnak tűnnek.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Ó, égi sátor,
Kit esténként bámulok,
Az ég folyamát
Első ködök átszelik,
Ma eljön a barátom.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Felszálló ködök
Tavasszal a hegy ormán,
Cseresznyeszirmok
Már unottan lehullnak
S csalogányok dala száll.

Ismeretlen költő
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Őszi eső hull
Szakadatlan, csendesen
Mikasa hegyén,
Amerre a szem ellát,
Színesednek már a fák.

Ótomo-no-Sukune-Inakimi
Manyoshu gyűjtemény

Hagyj a rizsborban
Úszni szilvaszirmokat!
Mi hasonlóak,
együtt ittunk, s ugyanúgy
elvirágzottak vagyunk.

Ótomo-no-Iratsume
Manyoshu gyűjtemény

Gyógynövényeket
Készültem reggel szedni,
Tavaszi csokrot,
De tegnap is, mint ma is,
Még hó hullott rájuk ott.

Yamabe-no-Akahito
Manyoshu gyűjtemény

Rád várva, vágyva
Teljesen bénultan én
Kapuajtómon
Fel-le lebbent a függöny:
Lobogtatta őszi szél.

Nukada-no-Ókimi
Manyoshu gyűjtemény

Távoli vidék
Hito-Kuni hegy mellett
Akitsu lápnál
Kék szivárványvirágok
Megjelentek álmomban.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Minthogy este lett,
S vadludak átrepülnek
Tatsuta hegyen,
Csendesen hull az eső,
Lassú lomb-színesítő.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Ősz viharában
Megnőnek a hullámok
A folyón, így egy
Darabig lehorgonyoz
Kedvesem hajója ott.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Csalogány dalol
Csupa szilvavirág fán,
Ide-oda száll:
A cseresznyevirágzás
Nemsokára itt lesz már!

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Kacsák a tavon,
Hol hangosan játszanak
S fákról hull a lomb
Hagyjam szívem sodorni?
Nem ez, merre vágyam visz.

Taniha-no-Óme, lány
Manyoshu gyűjtemény

Éj hegyeiből
Zúg le az őszi vihar,
Szülőfalumban
Dideregve elkezdik
A ruhákat porolni.

Fujiwara-no-Masatsune
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Ha fényesedik
A hold, s eltűnik minden
Felhő az égről,
Hegyi mély rejtekébe
Bújik a szél jegyese.

Fujiwara-no-Hideyoshi
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Hatuse hegyen
Titokzatosan száll fel
A reggeli köd,
Felhőként elvonulva –
Ez kemencefüst volna?

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Nincs itt az, kire
Oly nagyon várok, reggel
Meglepődtem ma
Az első nyári ludak
Hívó hangját meghallva.

Arihara-no-Motokata
Manyoshu gyűjtemény

Erdei fenyő
Az orkánban sem változtat
Önmagán, így van,
Felejtetted a mély éjt,
Mely holdfényben is sötét?

Sóen mester
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Távolból nézném
Kicsit, de oly szívesen!
Kazurakinál
Takama csúcsa felett
A hófehér felhőket.

Ismeretlen költő
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Első nyári ludak
Rikoltását ha hallod,
Ettől a naptól
Kasugánál kezdenek
Pirosodni a hegyek.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Útközben a társ
Nekem egyedül csak a
Szentjánosbogár
Volt, midőn magányosan
A sötét éjben haladtam.

Jakunen szerzetes
Shinkokinwakashu gyűjtemény

A nyári mező
Sűrűjében virágzó
Tűzliliomok:
Fel nem ismert szerelem
Nagyon keserű dolog.

Ótomo-no-Iratsume
Manyoshu gyűjtemény

Sárgulnak már a
Lóhere levelei
A kerti fűben,
Noha az őszi szél még
Nem kezdte fütyülését.

Ótomo-no-Yakamochi
Shinkokinwakashu gyűjtemény

A fehér felhők
Százszorosan rejtik őt,
Oly messze vannak,
Nem hagyok ki egy éjt sem,
Nézem, s helyét keresem.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Szilvavirágok
Hullnak amott az ágról?
Most látom csak meg,
A hó az, melyet a szél
Táncoltat repítve le.

Imibe-no-Óbito
Manyoshu gyűjtemény

Reggeli köd,
Mely vonul a mezőről
Hegyek széléhez,
Kakukk, kakukk a hegyen,
Mikor jössz és hívsz engem?

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Hajnali harmat
Csillog füvön, levélen,
S egy idő múlva,
Sietség nélkül kel fel
Az őszi szél a réten.

Dógen Zenmester
Kokinwakashu gyűjtemény

Yonabarinál
Igawi hegye mellett
Rejtőző szarvas
Áll s dalával párt keres,
Hangja a szívembe mar.

Ótomo-no-Iratsume
Manyoshu gyűjtemény

Világosodott,
Vándorolva a hegyen
Láttam a csúcsot:
Az égre feljött a hold
S fehér felhők érkeztek.

Fujiwara-no-Ietaka
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Visszatérve most
Olyan nagyon kívánom
Még egyszer látni
Mimosuso partjain
A gyors fehér hullámot.

Minamoto-no-Masasada
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Fenn a hegyekben
Őszi avarban lépve
Szarvasbőgés szól,
Mely a hallgatónak is
Fájdalommal van teli.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Messziről néztem
Kasuga mezejénél,
Hogy a köd felszállt,
Rózsaszínbe kinyílt már
A sok cseresznyevirág!

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Ez a folyó ott
Vitt sok őszi levelet,
A hegyekben fent
Már olvadni kezd a hó,
Folyók vizét duzzasztó.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Barátaimnak
Mind akartam mutatni:
Szilvavirágok!
De most már nem láthatók,
Mert éjjel esett a hó.

Yamabe-no-Akahito
Manyoshu gyűjtemény

Az ég tengerén,
Hol felhők hullámzanak,
A hold csónakja
Evez a csillagerdőn,
Eltűnik és előjön.

Hitomaro gyűjtemény
Manyoshu gyűjtemény

Kabóca dalol,
Folyton-folyvást szinte hív:
Vágyam elragad,
Erősebb, mint gyenge nő,
Majd' minden órán gyötör.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Hallottad te is?
Kérdeztem a kedvesem,
Vadlúd rikoltását,
Távolban, messze-messze,
Felhők mögött rejtőzve.

Ótomo-no-Yakamochi
Manyoshu gyűjtemény

Jött ma és hívott,
Még mindig vándorolva,
A szürke kakukk,
Ki a narancsfán amott,
Mégis letelepedne.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Sok virágszínben
Az eső áztatta köd
Bódítón felszáll,
Égnek is illatot ád
Sok vad cseresznyevirág.

Fujiwara-no-Nagaie
Shinkokinwakashu gyűjtemény

A hegyoldalon
Itt, a juharfák alatt,
Virágot néztem,
És egy pillanat volt csak,
Hogy ismertem őt újra.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

A köd felszáll
Tavasszal, hegyek lábánál,
S ide mihozzánk
A cseresznyevirágok
Illatát hozza a szél.

Arihara-no-Motokata
Kokinwakashu gyűjtemény

Tavaly tavasszal
Ástam ki, ültettem el
A kertemben ezt
A zsenge szilvafácskát,
Nézd! Indul a virágzás!

Abe-no-Hironiwa
Manyoshu gyűjtemény

Reggel halásztok
A tengerparton amott,
Eljön az este,
Elrepültök, vadludak,
Akkor Yamato fele!

Kashiwade herceg
Manyoshu gyűjtemény

Hajnalban hallom
A vadlúd kiáltását:
Kasuga hegyét
Őszi rozsda lepi be,
Fájdalom tölti szívem.

Hozumi-no-Óji
Manyoshu gyűjtemény

Tavaszi eső!
Nincs ellenállás neked,
A házam előtt
Cseresznyefán a virág,
Mind boldogan nyílni kezd!

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Házad előtt már
Oly korán lehullott a
Színes őszi lomb,
A szakadatlan eső
Teljesen átáztatta.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Az udvar füvén
Alapos eső után,
Kabóca hangját
Hallgatom, halkan kiált,
Jelzi, megjött az ősz már.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Szüntelen eső,
Ne ess oly szakadatlan!
Sok színes levél
Skarlátvörös dombokon
Szomorúan hull, s elvész.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Ha nem leszel itt,
Vágyódom majd erősen,
Tavaszi ködök
Szétterjednek hegyeken,
Melyeken hamar átkelsz.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Mostantól csak a
Hideg őszi szél fog majd
Fújni, egyedül
Hogyan fogok a hosszú
Éjeken át aludni?

Ótomo-no-Yakamochi
Manyoshu gyűjtemény

A reggeli köd
Tavasznap sötétítő,
Fák között a hold,
Mikor gyorsan átvonul,
Rád csak akkor várhatok?

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Ahogy tavasz lett,
Sűrű fák sötétjében
Esti hold fénye,
Gyenge és talányos még
A hegyek árnyékában.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Inami mocsár,
Hol nőttön-nő a nád,
Hol az éjjelek
Hozzák a hosszú alvást,
Vágytam az otthon után.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Az ősz, mint harmat
A lóherére szállt már
Viharos szélben:
Könnyeim folynak, senki
Sem tudja meggátolni.

Yamaguchi hercegkisasszony
Manyoshu gyűjtemény

Beköszönt az ősz,
Nem pusztán nekem mesél,
Hallgatva fent a
Ciripelést, elsőként
A bánat mégis enyém.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Kora reggeli
Gyengéd eső hullott a
Karomra halkan:
Vajh' a te szívedbe is
Beköltözött már az ősz?

Ismeretlen költőnő
Kokinwakashu gyűjtemény

Ma a hegyeken
Át jöttem reggel, mikor
Egyszer csak hallom,
Messzi fáról a kakukk
Hangosan hív, megszólít.

Ki-no-Tomonori
Kokinwakashu gyűjtemény

Sok szikla között
Egy oly fenséges hegy áll,
Hiába tudom,
Nem hasonlítok hozzá,
Mégis szeretem nagyon.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

A kapum előtt
Színesedik már a sás:
Yonabarinál,
Namishiba dombokon
Kezdődik a lombhullás.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Tavaszi holdkor
Esett egy kis könnyű hó:
Mégis kezdődik
A szilvafavirágzás
Szinte bimbózás nélkül.

Ki-no-Iratsume
Manyoshu gyűjtemény

Ősz viharában
Hegyen át a vadludak
Gyorsan repülnek,
Reptükben szétszóródnak,
A felhőkbe rejtőznek.

Kakinomoto-no-Hitomaro
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Hegyekből ősszel
A fák alatt rejtőzve
Sok forrás ered,
Növelik szeretetem
Álmodnál erősebben.

Kagami-no-Ókimi
Manyoshu gyűjtemény

Nincs rám ideje,
És nem jöhet hozzám még,
Ó, kakukk, kakukk,
Őt én nagyon szeretem,
Menj, és neki meséld el.

Ótomo-no-Sakanoue-Óiratsume
Manyoshu gyűjtemény

Fujiwaránál,
Öreg szülőfalumban,
Őszi virágok
Kinyíltak, majd lehulltak,
Várni rád már nem tudtak.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Növekvő árnyék
Kapum előtt a füvön,
Lassú alkonyban
Kabócák ciripelnek,
Be nem telve hallgatom.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Téli álomban
Mintha megjött a tavasz
Csendben ide,
A rét melletti dombon
Már a csalogány dalol.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Szürke kakukk hív
Bírhatatlan hevesen,
Éles hangjával
Gyöngyvirágcserjék árnyán
Nagyon sokáig kiált.

Kakinomoto-no-Hitomaro
Shinkokinwakashu gyűjtemény

A szirmok színe
A hóval keveredett
Alig látható:
De illatozik most is,
Erről felismerem így.

Oko-no-Takamura
Kokinwakashu gyűjtemény

A szív égboltján
Sötét világosra vált,
Kitisztul a hold:
Hegyek peremét hamar
Nyugaton eléri majd.

Saigo szerzetes
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Ködös szürkeség,
Melyben még hó szemerkél:
Ugyanaz órán
Házam kertjében immár
Csalogányok dala száll.

Ótomo-no-Yakamochi
Manyoshu gyűjtemény

Ablakhoz közel
A bambusz lombját a szél
Jobban zörgeti:
Mégis egyre rövidebb
Álmom a szendergésben.

Shikishi hercegkisasszony
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Együtt indultunk,
Előttünk az égbolton
Felejthetetlen
Főváros hegye mellett
Ragyogott a hold reggel.

Fujiwara-no-Yoshitsune
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Hollófekete
Rég volt már sötét hajam,
Úgy változott meg,
Képére a tükörben
Sok-sok fehér hó esett.

Ki-no-Tsurayuki
Kokinwakashu gyűjtemény

Míg a holdfényben
Az ősz első vihara
Tombolni kezdett,
Szívem teli meleggel
Őreá emlékezett.

En-yu Tenno
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Tavaszi eső,
Halkan zokogva hulló,
Takamotónál,
Vadcseresznyék a hegyen
Mily nagyon hervadtak el?

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Sok idő múltán
Égfolyón úszik újra
A hold csónakja,
Rejtőző barát talán
Ma éjjel eljöhet már.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Idei első
Virágukat látva
Mandarinfáknak,
Mint a régi időkben,
Illatukat éreztem.

Fujiwara-no-Sadaie
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Eljön az idő, s
Felébred bennünk egy mély,
Mély együttérzés,
A békák hangjaitól
Egyre sötétebb estén.

Fujiwara-no-Tadayoshi
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Kertemben kinyílt, s
Virágzik a lóhere.
Gyere hát, és lásd!
Hiszen két napon belül
Egész elvirágzik már.

Kamunagibe-no-Maso
Manyoshu gyűjtemény

Szürke kakukk hív,
Íriszvirág gyomjánál,
A derengésben,
Oly erős bennem a vágy,
Hogy nem látom a mintát.

Ismeretlen költőnő
Kokinwakashu gyűjtemény

Az őszi harmat
Mikor változó színben
Gazdagon leszáll,
Őszi lombok a hegyen
Akkor színesednek már.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

A folyó mentén
Aranyköntös szövődik
Most októberben
Lágyan hulló esőben
Összekapcsolódottan.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Hegyen az ősz a
Faleveleket még nem
Pirosította,
De a szélvihar reggel
Beborította dérrel.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Teljes sötétben,
Te Szép, nem jöhetsz még el,
Szilvavirágok
Holdfényben ha megnyílnak,
Kijössz-e te akkor majd?

Ki-no-Iratsume
Manyoshu gyűjtemény

Időben megjött
A tavasz. Hol nemrég még
Hó esett, jó mély,
Távoli hegytetőkön
Megnőnek most a ködök.

Nakatomi-no-Muraji
Manyoshu gyűjtemény

Igazi tükör,
Ahogy a hold tündököl,
Hófehér felhők,
Melyek őt beborítják
Égi köd részei már?

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Mint tavaszi fű
A vágyam sűrű, erős,
S mint tajtékot vet
A tenger, hol partot ér,
Ily ezerszeresre nőtt.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Sasanaminál,
Namikura hegy mellett,
Már felhők gyűlnek,
Ha még eső is esik,
Gyere, barátom vissza!

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

A hajnali hold
Távoli hegyek felett
Látszik, mint felszáll,

Aki párjától
Távol van, ezt meglátva,
erősen vágyódik majd.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Csak az álmomban
Tűnik fel állandóan
A sziget, melynél
Partot ér a hullámzás,
Hogy sírva gondolok rá.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Oly sok vágy után
Találkoztunk, kedvesem
Tavasszal, s mintha
A cseresznyevirágok
Is téged vártak volna.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Mióta a lúd
Oly hangosan kiáltott
Kasuga mellett,
Fent a Mikasa hegyen
A lomb egész vörös lett.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Hatodik hóban
A föld szinte kibomlik
A nap fényében!
Száradnak-e szárnyaim,
Ha barátom hiányzik?

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Tavaszi eső
Megállás nélkül esik,
Nagyon vágyódom
Azon egy ember után,
Kit szemem sehol sem lát.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Ó, kakukk, kakukk,
Hangos hívásod hallván
Idegenben, itt,
A szülőfalum után
Oly erős bennem a vágy.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

A szülőfalum
Belepte rőtszínű lomb,
A tető mögött
Sűrű páfrányok között
Már az őszi szél pörög.

Minamoto-no-Toshiyori
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Felhőkből villám
Csap le itt egész közel,
Küldőjüket, ha
Látnám, megijednék, nem
Látva, szomorúvá tesz.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Ősz a rizsföldön,
Reggeli köd gomolyog
A kalászokon,
Mikor s hogy végződnek vajh'
Sokféle vágyaim majd?

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Szilvavirágok
A dombon már teljesen
Kinyíltak, a hó,
Mely még itt maradt, őket
Tartja könnyelműeknek.

Ótomo-no-Tahito
Manyoshu gyűjtemény

Késő tavaszon
Virágokként itt és ott
Fakó hó pihent
Ágakra telepedve
Fülemile-zenére.

Sosei pap
Kokinwakashu gyűjtemény

Ide-oda száll
A szilvafa ágain
S szól a csalogány:
De finom kis szárnyait
Már havas eső veri.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Havas eső hullt
Ma egész éjen át,
Ha így folytatja,
Első szilvavirágok
Elhervadnak, lehullnak.

Ótomo-no-Iratsume
Manyoshu gyűjtemény

Maradék nélkül
Boldogságot ígérve
Hullnak a szirmok.
A hosszú fennmaradás
Teljes beteljesülést vágy'.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Mély szakadékba
Minami dombjainál
Sok-sok hó esik:
Ne hullj oly nagyon-nagyon!
Menekvés sehol sincs ott.

Toneri udvari hölgy
Manyoshu gyűjtemény

Ujima hegytől
Már reggel fagyos a szél:
Vándorlásomban
Ki készíti el ruhám,
Ha szereteterő nincs?

Nagaya-no-Ókimi
Manyoshu gyűjtemény

Csendes eső hull
Kasatori hegyénél,
Falevelek ránk
Vándorlókra, színesek,
Karjaink fényesednek.

Mibu-no-Tadamine
Kokinwakashu gyűjtemény

Hegyek közt mélyen
Mohával benőtt sziklák,
Félelmet keltők,
Vágyakkal teli szívvel
Most én itt mihez kezdjek?

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Lassan kinyíló
Hortenziavirágok
A sövény alatt,
Felhők közt ablakokban
Nézd, ott a hold fénye van!

Shirakawa Tenno
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Nézem a havat,
Mintha tél lenne, olyan,
Mégis, mint mindig,
Már tavaszi köd kószál,
S hull a sok szilvavirág.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Fakó felhőkön
Repülnek a vadludak
Át, sok szárnycsapás,
Megszámolhatnánk őket
Holdfényes őszi éjjel.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Hóba merülve,
Homálytól közrefogva
A szülőfalum,
Egy lábnyom sem látható,
Mégis, megjött a tavasz!

Manzei
Manyoshu gyűjtemény

Az esti napfény
Remetelakom kicsiny
Kapujára süt:
Mily magányosnak hangzik
A kabóca: Cirip! Cip!

Fujiwara-no-Tadayoshi
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Zúzmara és hó
Nem múltak el egészen,
Kasugánál nem
Remélve megláttam már:
Első szilvafavirág!

Mi-Hayashi
Manyoshu gyűjtemény

Hegyről a sárga
Őszi faleveleket
Ma éjjel hamar
Sodorva viszi majd el
Vadul örvénylő csermely.

Ótomo-no-Fumimochi
Manyoshu gyűjtemény

Karjaimon a
Víz, melyet fakasztottam,
Keménnyé fagyott,
Mai tavaszkezdet
S a szél, föloldja őket.

Ki-no-Tsurayuki
Kokinwakashu gyűjtemény

Bár fátyolosan,
Mégis megjött a tavasz
Az égbolton is:
A Kagu hegy körül már
Húzódik a köd tovább.

Go-Toba Tenno
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Gyülekezésnél
Fellelve szív rejtekét
Felkavarodott,
Tartani szeretném még,
Aki tart, nem lesz már rég.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Olvadás s érés
Szárnyaim nedvesítették
Eléggé, mégis,
Legkedvesebb házamhoz
Csak a mély éjben jutok.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Hajnali harmat
A lápra telepedett,
Mély szomorúság
Szállt rám, siránkozás,
Sok bajjal teli világ!

Ki-no-Tsurayuki
Kokinwakashu gyűjtemény

Ősz viharától
Előrehajtott fehér
Felhők, akiket
Égi szövőművészek
Megújulva teremtenek.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Messzire hangzik,
A hegyek közt visszhangzik
Hegytetőn szarvas
Mint kínzó vágyból kiált:
Magam vagyok a magány.

Ótomo-no-Yakamochi
Manyoshu gyűjtemény

A hegyek mélyén
Még hidegek az árnyak,
Tavaszi hóban
Felhőkkel teli az ég,
Szüntelen hull a hó még.

Echizen
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Mindenkinek szól
A templomi harangszó:
„Aludj békében!"
Hiába, rád gondolva,
Aludni nem tudok ma.

Kasa-no-Iratsume udvari hölgy
Manyoshu gyűjtemény

Ősszel szólítják
A nádszálak virági
Az őket gyötrőt,
Hallja-e vajh' hangjaik?
Figyelj rájuk, kedvesem!

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Széltől elsodort
Narancsszirmok hullanak
A karjaimra, s
A kedves lábnyomára,
Így én őrá gondolok.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

Ó, kakukk, kakukk,
a falvak, ahol szólítsz,
oly sokan vannak,
mélyen idegen maradsz,
gondolnom rád hasztalan.

Ismeretlen költőnő
Kokinwakashu gyűjtemény

A házam előtt
A vékony nádszálakon
Fehér zúzmara:
Nem olvadt gyöngyszemeit
Szívesen láncra fűzném.

Ótomo-no-Yakamochi
Manyoshu gyűjtemény

Hópelyhek hullnak,
S mintha versenyezne ma,
Házam előtt, bár
Még majdnem tél, a fán már
Kinyílt sok szilvavirág.

Ótomo-no-Yakamochi
Manyoshu gyűjtemény

Skarlátvörös, mély
Színekkel festett ruha,
Rejtve viselem,
Fent hordanám, csak üres
Beszédekhez vezetne.

Ismeretlen költőnő
Manyoshu gyűjtemény

A citerához
Nyúlva, egy sóhaj szállt fel
Belőle, mintha
A citera mélyében
A kedvesem rejtőzne.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Mély sötét van most,
Szétterül az esti köd,
Takaya hegyek
Körül, mint széles lepel,
Ködfátyol mindent befed.

Toneri herceg
Manyoshu gyűjtemény

A ház előtt tán
A cseresznyefavirág
Mind lehullt már,
Kegyetlen és hideg szél
Földön szórta őket szét?

Atsumi herceg
Manyoshu gyűjtemény

A tavasz zsenge
Bimbóit vágyva lesem,
Hisz a hegyekben
Távoli faágakon
Már virágokat látok.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Mi-Yoshinónál
A hegyek ködlepelben,
S bár fakó hó hull
Szülőfalumra, bennem
A tavasz jön, úgy érzem.

Fujiwara-no-Yoshitsune
Shinkokinwakashu gyűjtemény

Ősszel megnőnek
A ködök a síkságon,
S reggelenként már
Egyre több vadlúd kiált:
Rőt lombok! Jön a halál!

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

Hegytetőn szarvas
Vággyal telve egyre bőg,
Harmat, zúzmara
A virágzó lóherét
Hidegen elpusztítja.

Ishikawa-no-Hironari
Manyoshu gyűjtemény

A Sawo folyót
S tiszta partját, hol hallod
A madár szavát
S békák kuruttyolását,
Nehéz elfelejteni.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Az esti fényhez
Az énekes kabóca
Hívón kiáltva
Jön, nap mint nap hallgatom,
Eleget mégsem tudom.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Vándorutamon
Szerelmem párom iránt
Kísért, mikor a
Hegyről kakukk hangja szólt
Át gyorsan jövő éjen.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

Kamunabinál
Iwase erdejében
Ó, kakukk, kakukk,
ne hívj olyan hevesen,
csak vágyaim növeled.

Kagami-no-Ókimi
Manyoshu gyűjtemény

Derengésben a
Hegyoldal vörössé lesz
A lágy holdfényben,
Elmegyek messze, hegyek,
Sosem telek be veled.

Ismeretlen költő
Manyoshu gyűjtemény

A szürke vadlúd
Oly korán kiáltott már,
Fehér zúzmara
Még a falombok dísze,
S rőtek mind a juharfák.

Ismeretlen költő
Kokinwakashu gyűjtemény

A nádvágásnál,
Ott, az Asaji lápján
A kék ibolyák
Virági kinyíltak már,
Ó, mily nagyon vágyom rád!

Ótomo-no-Tamura
Manyoshu gyűjtemény

Yoshino dombján
A szilvavirágok mind
Lehulltak most már,
Ha ábrándozva nézted,
Hihetted, hogy a hó száll.

Ki-no-Tomonori
Kokinwakashu gyűjtemény

A japán költészetről keveset tudunk, a gyökerei, a múltja mintha elveszne az idő végtelen kútjában. A tanka eredetileg dal, s mint ilyen, népköltészet. Írásos formában a japán költészet legrégebbi fennmaradt antológiája a *Manyoshu*, lefordítva körülbelül olyasmit jelent, hogy a Tízezer lap gyűjteménye. Összesen 4496 verset tartalmaz, ezek közül 4173 tanka, 262 chôka és 61 sedôka. A tanka ötsoros rövid vers, amelynek mindössze a szótagszáma kötött: 5-7-5-7-7.

A Manyoshu-gyűjteményben számtalan ismeretlen, név nélküli költő alkotása is megtalálható, míg a körülbelül egy évszázaddal későbbre datált *Kokinwakashu*-ban minden szerző ismert, akik általában a japán nemességhez vagy papsághoz tartoztak. A költészet, mint néhány más művészet, elengedhetetlen része volt a művelt embernek.

A *Shinkokinwakashu*-antológia újabb néhány száz évvel később, valamikor 1180 és 1239 között keletkezett gyűjtemény, amelybe nemcsak az akkori kortársak, de korábban élt szerzők művei is bekerültek.

Budapesten születtem 1953-ban, 1992 óta élek Bécsben. Pénzkereső foglalkozásként szoftverfejlesztő voltam, ma már nyugdíjas vagyok. Az irodalommal foglalkozás – írás és fordítás – nem egyszerűen hobbi. Olyan szenvedély, amelyhez fontosnak éreztem a függetlenséget, azt, hogy irodalmi útkeresésem során nem nyomaszt a pénzkeresés szüksége, hanem szabadon találok rá arra, amit megírni vagy lefordítani akarok. Így bukkantam rá a tankákra is, és a fordítások mellett magam is sok tankát írtam.

Cédrus Művészeti Alapítvány
1136 Budapest, Pannónia u. 6.
Telefon: (1) 247-6657
Mobil: (30) 511-3762
E-mail: szongy@gmail.com
Honlap: www.naputonline.hu

Felelős kiadó: Szondi György
Szöveggondozó: Kovács Ildikó
Tördelőszerkesztő: Szondi Bence

ISSN 1787-6877
ISBN 978-615-80686-2-8